

KESKKONNAAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Pinnaveekogumite seisundid

Milvi Aun

peaspetsialist, veeosakond

Zoom, 25.04.2023

Tänased teemad

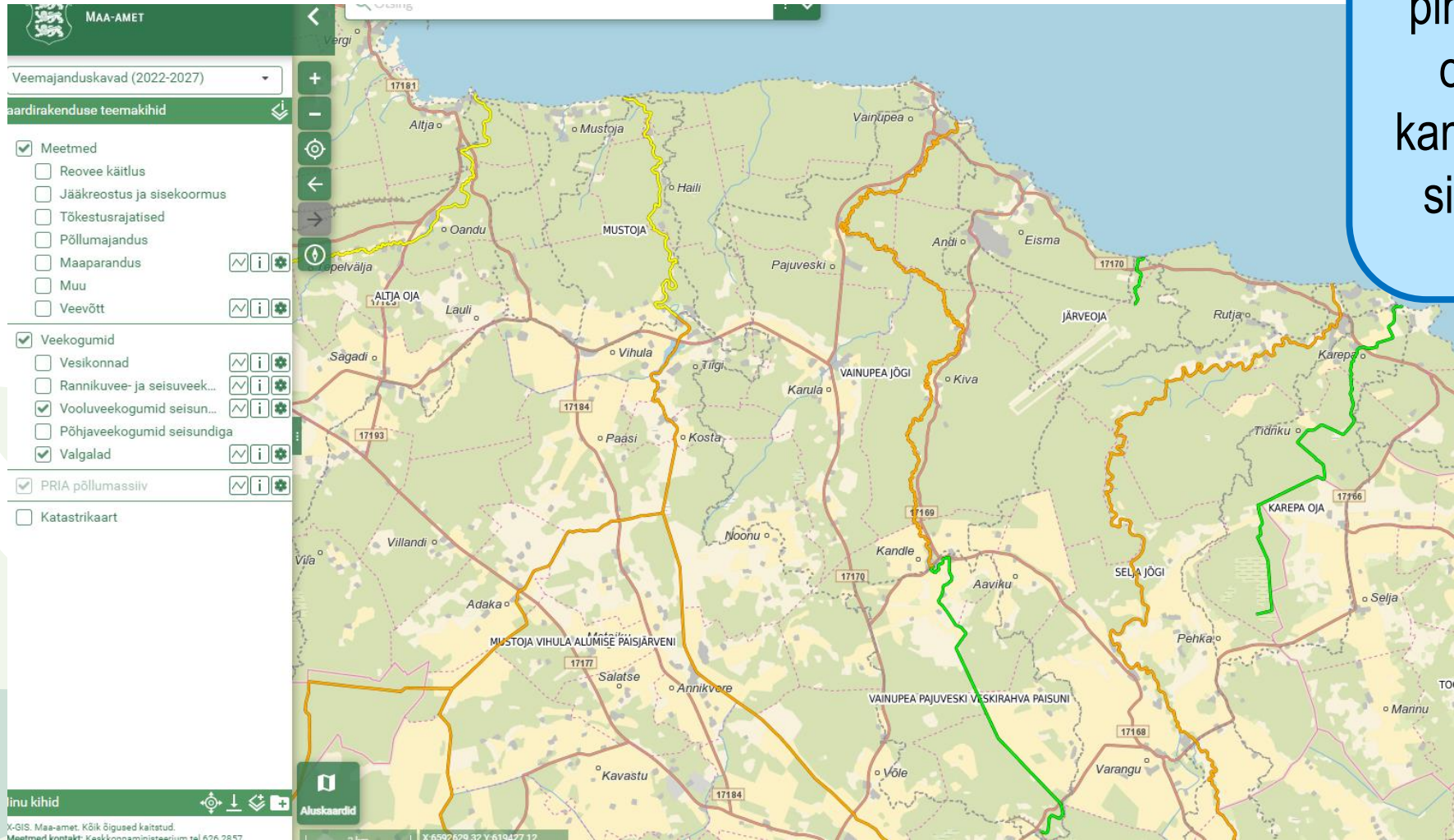

- Pinnaveekogumite seisundid
- Veemajanduskava ja põllumajandus
- Infokillud

A photograph of a field of white daisies with yellow centers, growing in tall green grass. The scene is captured in a soft, slightly blurred style, with a warm, golden light filtering through the foliage, creating a bokeh effect in the background. The overall color palette is dominated by greens and yellows, with the white of the daisy petals providing a bright contrast.

Pinnaveekogumite seisundid

Pinnaveekogum

Pinnaveekogum on selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest nagu järv, jõgi, oja, paisjärv, peakraav, kanal, kraav või nende osa, siirdevesi või rannikuvee osa.

Ökoloogiline seisund

Pinnaveekogumite ökoloogilist seisundit hinnatakse 5-astmelises skaalas:

- **väga hea** – inimtegevusest tulenevaid muutusi pole või need on mitteolulised;
- **hea** – inimtegevusest tulenevad muutused bioloogiliste näitajate osas on väikesed, kõrvalekalded looduslikest võrdlustingimustest on minimaalsed, veekogu hüdro-morfoloogilisi omadusi pole muudetud nii, et see mõjutaks elustikku, vooluveekogu on tõkestamata;
- **kesine** – inimtegevusest tulenevad bioloogiliste näitajate muutused on võrreldes loodusliku referentsveekoguga (võrdlusveekoguga) mõõdukad, veekogu võib mõjutada nt maaparandus või esineda tõkestusrajatisi;
- **halb** – bioloogilised näitajad erinevad tugevasti looduslikest võrdlustingimustest või pinnaveekogumis puudub suur osa tavaliselt selle veekogutüübiga häirimatus olekus seotud bioloogilistest kooslustest;
- **väga halb** – bioloogilised näitajad kalduvad inimtegevuse mõjuna väga tugevasti kõrvale looduslikest võrdlustingimustest või puudub elustik üldse.

Keemiline seisund

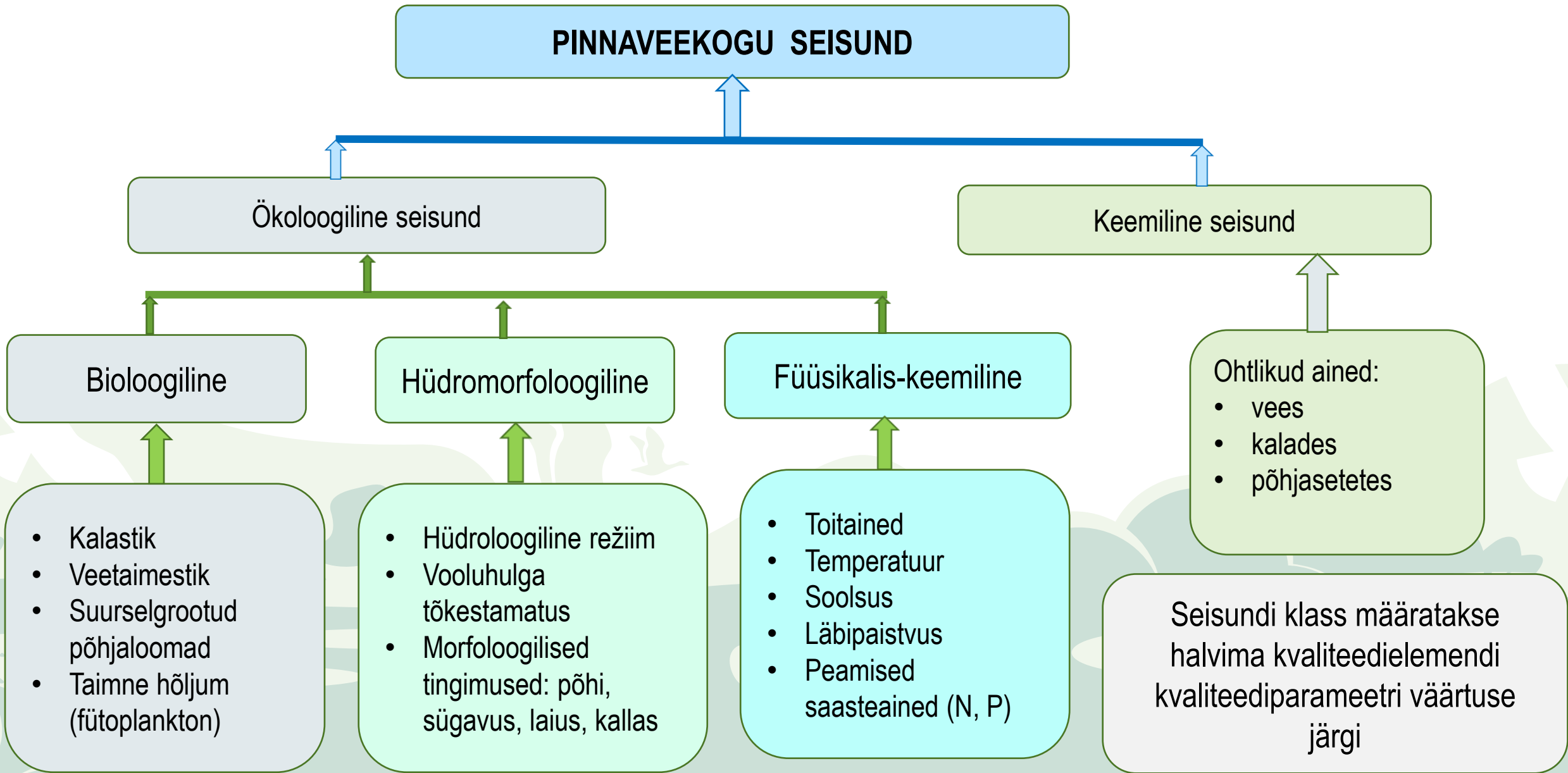
Veekogumi keemilist seisundit hinnatakse 2-astmelises skaalas:

- **hea** – prioriteetsete saasteainete sisaldus on madalam kui ökoloogilise kvaliteedistandardina kehtestatud piirväärtus;
- **halb** – prioriteetse aine sisaldus on üle kvaliteedistandardi normi.

VeeS § 76 lg 1 alusel on kehtestatud KeM määrus nr 28 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“

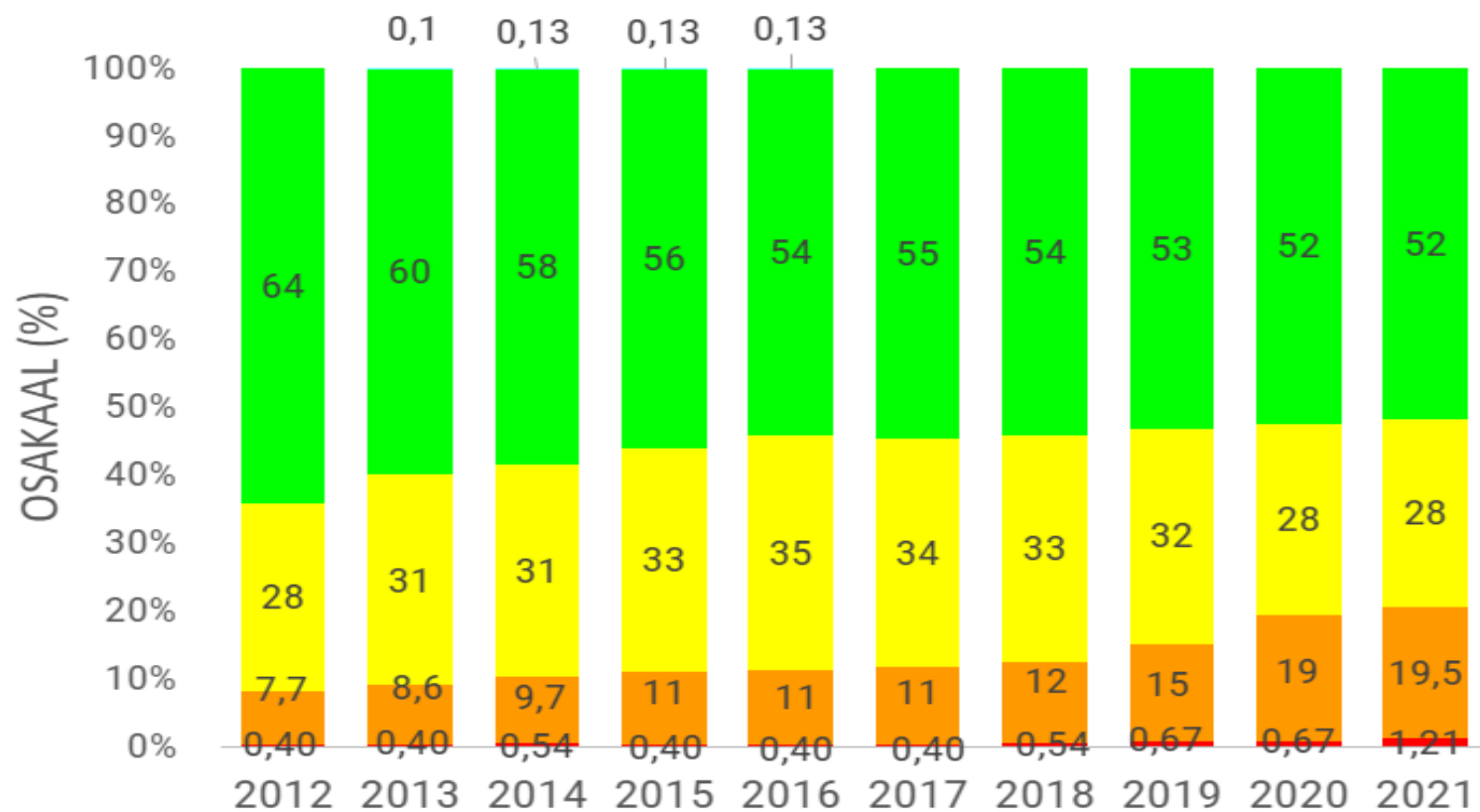
VeeS § 54 lg 7 alusel on kehtestatud KeM määrus nr 19 „Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaalmere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused“

Veekogu seisundi hindamine

Pinnaveekogumite seisund

PINNAVEEKOGUMITE KOONDSEISUND 2012–2021

Kokku 744 pinnaveekogumit, sh
635 vooluveekogumit,
93 seisuveekogumit,
16 rannikumere kogumit

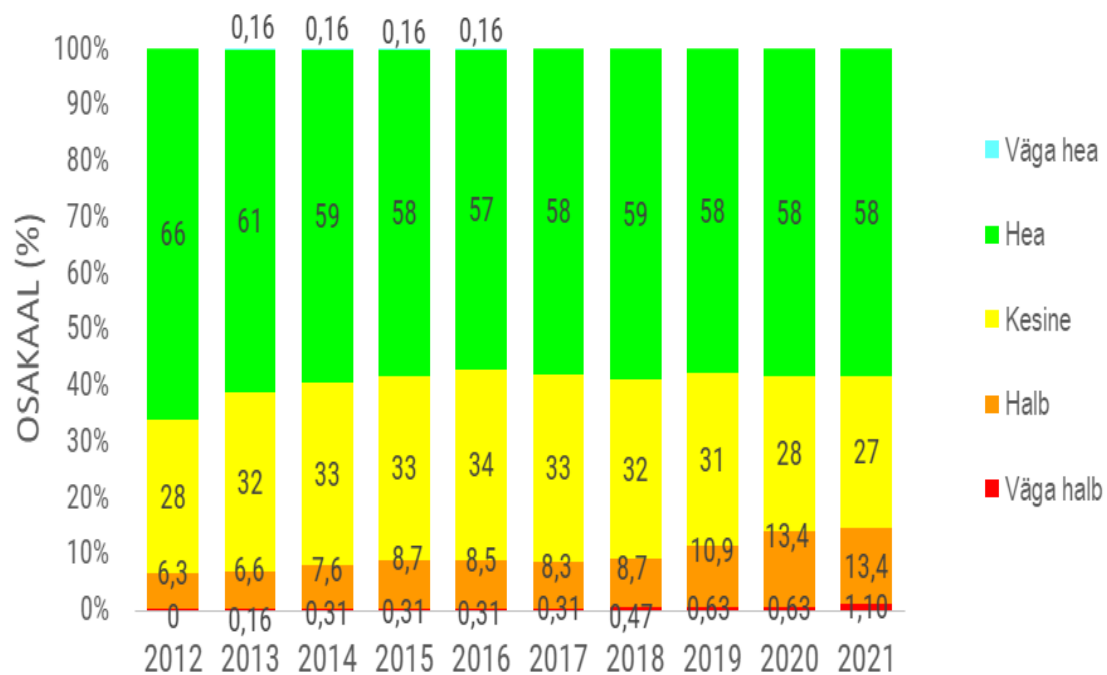
- Väga hea
- Hea
- Kesine
- Halb
- Väga halb

KAUR (Keskkonnaagentuur) andmetel
Avaleht | Keskkonnaagentuur

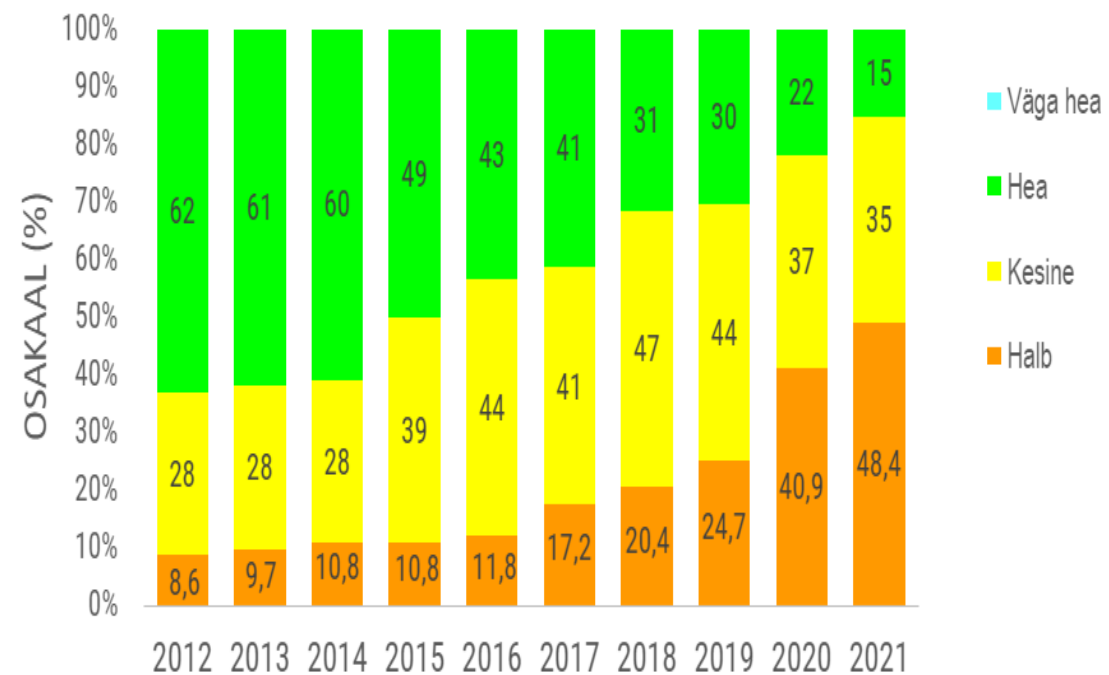

Voolu- ja seisuveekogumite seisund

VOOLUVEEKOGUMITE KOONDSEISUND 2012-2021

SEISUVEEKOGUMITE KOONDSEISUND 2012-2021

**Pinnaveekogumite
koondseisund 2021
(KAUR andmed)**

Kuidas hinnangud saadakse - seire

Eesmärk on hinnata pinnaveekogude ökoloogilist ja keemilist seisundit.

- **Ülevaateseire** – teostatakse pikaajaliste muutuste hindamiseks.
- **Operatiivseire** – täiendab vajadusel ülevaateseiret, et saada täpsemaid andmeid veekogumite halveneva olukorra kohta, koguda infot saastatuse trendide kohta ning kavandada meetmeid ning kontrollida nende tõhusust.
- **Uurimusseire** - selgitab välja põhjused, miks keskkonnavalaseid eesmärke ei suudeta saavutada ning selgitab välja erimeetmete rakendamise vajaduse.
- **Täiendav seire kaitset vajavatel aladel** (nt pinnaveekogumite seire NTA-I, VeeS § 23).

Vesikonna veeseireprogramm koostamise sisu, põhimõtted ja metoodika on kehtestatud KeM määrusega nr 35

Vesikondade veeseireprogramm 2022-2027 <https://envir.ee/keskkonnakasutus/vesi/veeseire>

Teadmine
mittehead
seisundit
põhjustavatest
näitajatest.

Võimaldab hinnata
veekogumi seisundit
mõjutavaid
koormusi: nt tööstus,
põllumajandus,
inimareng, looduslik.

Probleem teada
– saab
kavandada
meetmeid/
tegevusi olukorra
parandamiseks.

Viime plaani ellu!

A photograph of a field of white daisies with yellow centers, growing in tall green grass. The scene is captured in a soft, slightly blurred style, with a warm, golden light filtering through the foliage, creating a bokeh effect in the background. The overall color palette is dominated by greens and yellows, with the white of the daisy petals providing a bright contrast.

Veemajanduskava ja põllumajandus

Vesikonnad ja veemajanduskavad

Legend

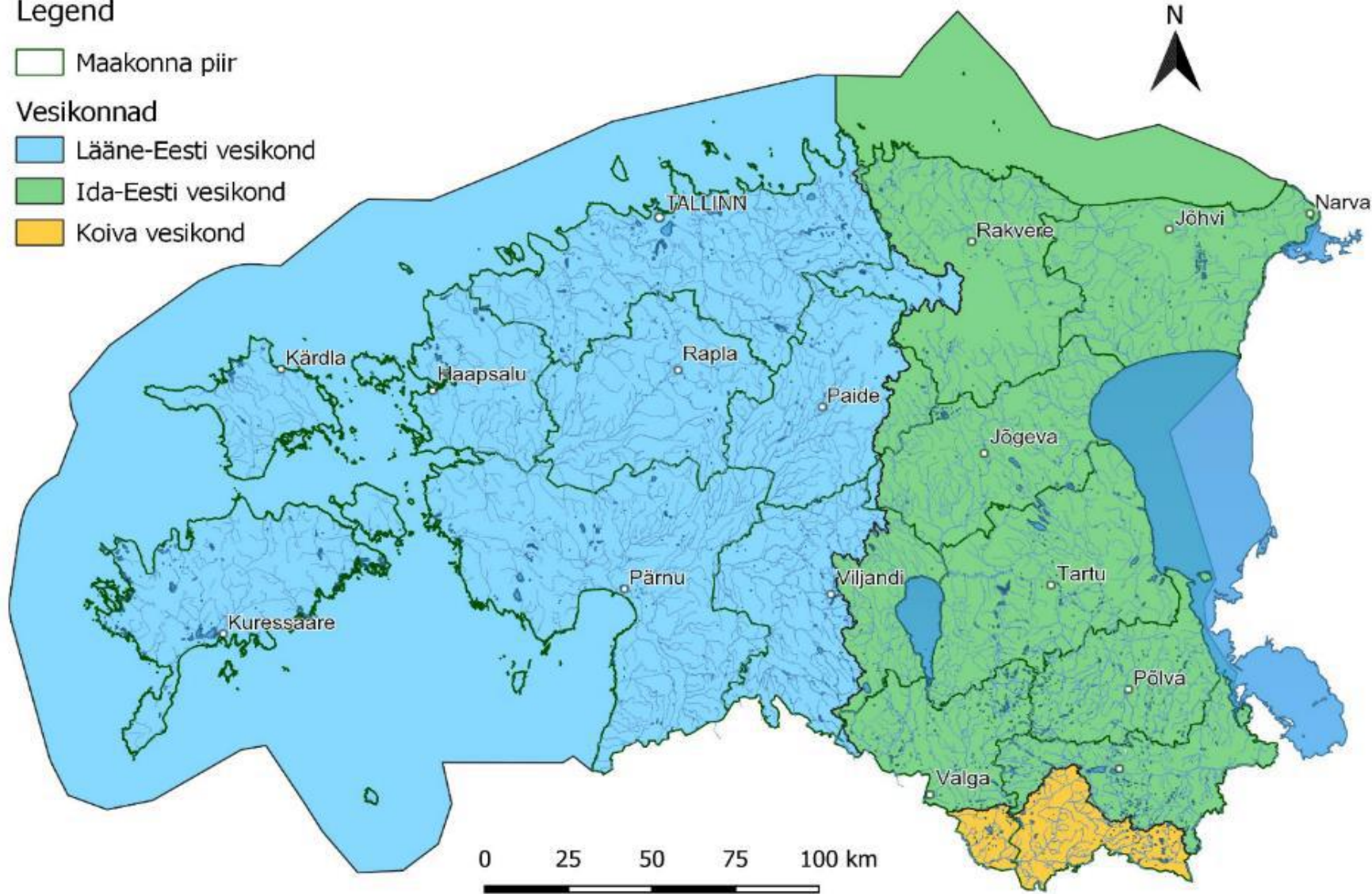
Maakonna piir

Vesikonnad

Lääne-Eesti vesikond

Ida-Eesti vesikond

Koiva vesikond

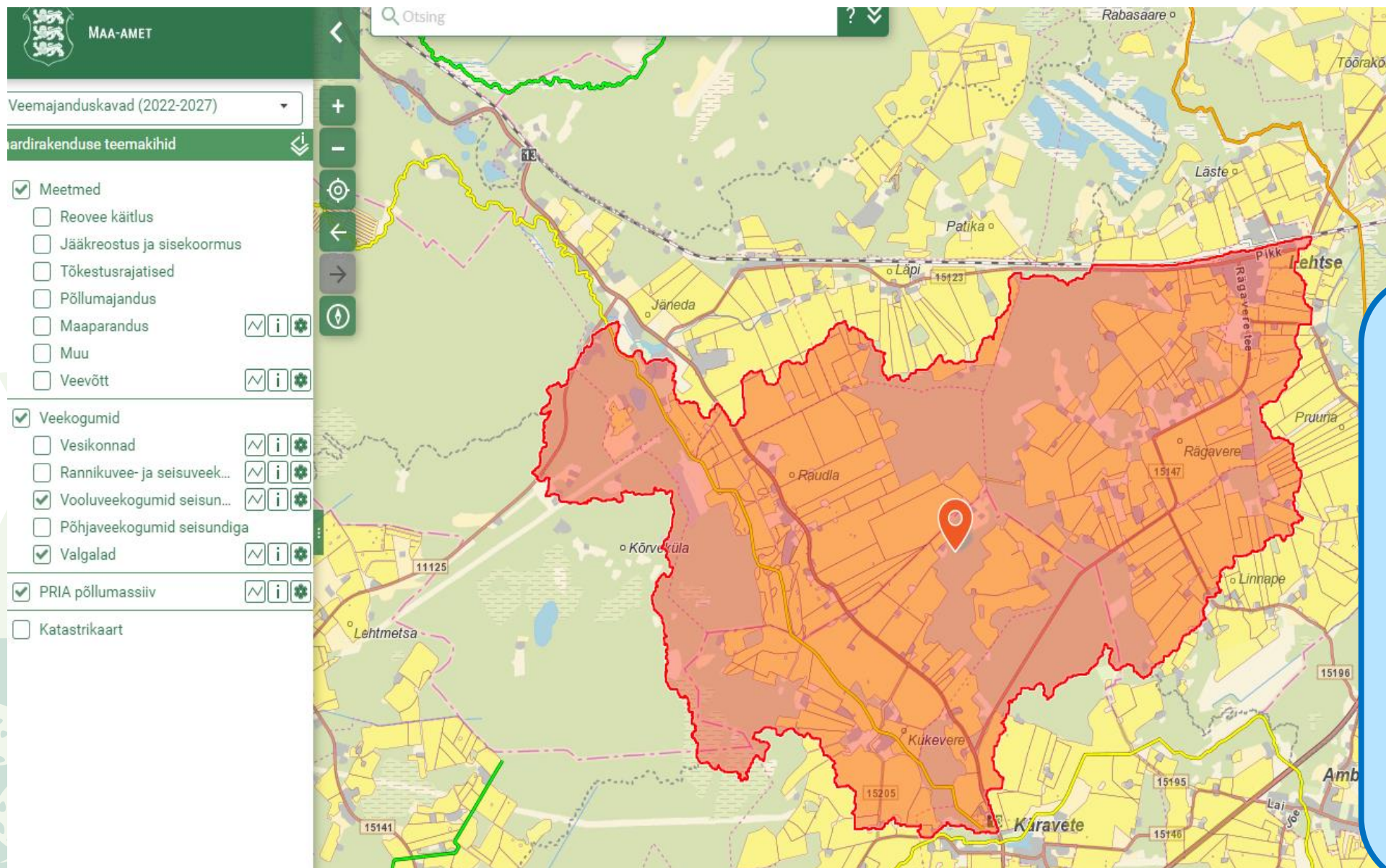

Eestis on määratud kolm vesikonda:

- Lääne-Eesti vesikond
- Ida-Eesti vesikond
- Koiva vesikond

Kõikidele vesikondadele on koostatud veemajanduskavad (VMK) ja meetmeprogrammid perioodiks 2022-2027

Näide - Jänijõgi

Jänijõgi on jaotatud kaheks kogumiks:

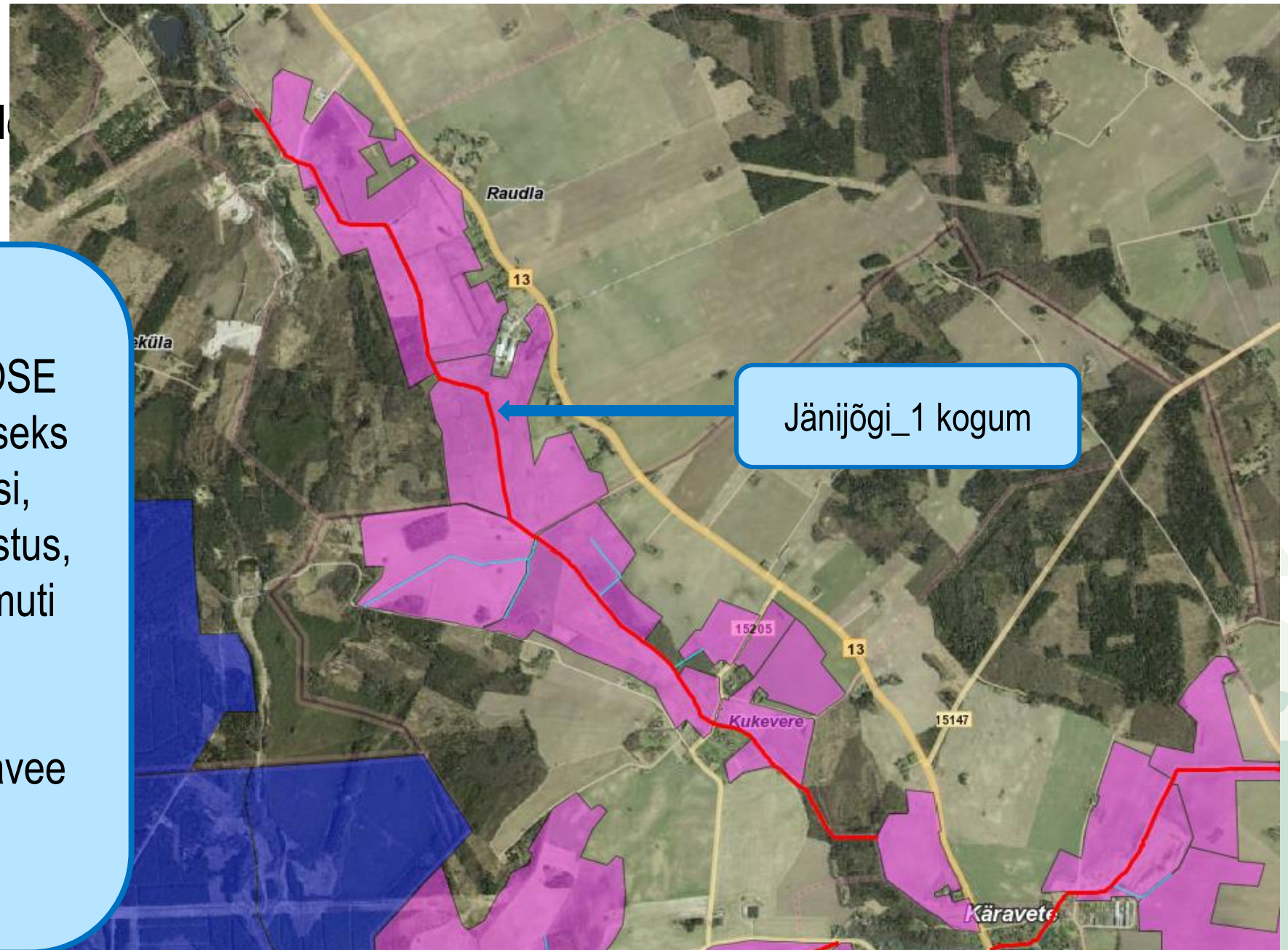
1- lähtest Jäneda Veskijärve paisuni,

2- Veskijärve paisust suubumiseni Jägala jõkke

Näide (2)

KAUR hinnang seisundile
Jänijõgi_2 – HEA

Jänijõgi_1 – KESINE, ÖSE
mittehea seisundi põhjuseks
on reostunud põhjavesi,
põllumajanduse hajureostus,
jõesäangi muutmine, samuti
looduslik surve
koprapaisudest ja
nitraaditundlik ala (põhjavee
mõju)

Jänijõe kogumi põllumajandusmeetmed VMK-s

VMK-s on veekogumi seisundit mõjutavaks oluliseks tegevuseks on hinnatud põllumajandus, millest lähtuvalt on eksperdid planeerinud vastavad meetmed, milliseid tuleks kogumi valgatal rakendada:

- Loomapidamishoonete, sh sügavallapanu laudale **lekkekindla** põhja, lekkekindla söötmis- ja jootmiskoha, sõnniku- või silohoidla ehitamine ja ajakohastamine.
- Põllumajandustootja kasutab **tõhusaid väetamistehnoloogiaid** nagu sõnniku sisestusloatus, täppisväetamise sensorsüsteemid jne.
- Põllumajandustootja rakendab oma tegevuses **täiendavaid meetmeid pinna- ja põhjavee säästmiseks**, milledeks loetakse selliseid praktikaid nagu: talvine taimkate, toitainete bilansi koostamine, mullaproovide võtmine, täppisviljeluse praktikate rakendamine, muldade lupjamine, põllumaa rohumaa alla viimine, rohumaa rohukamaras hoidmine jne.
- Valgatal **välditakse rohumaa ülekarjatamist** väärtuslikul püsirohumaal, sh väärtuslikul rohumaal, mis asub kaitsmata põhjaveega alal või olulisel allika- ja karstialal ning põllul, millel asub allikas või karstivorm või veekaitsevööndi laiend.
- Põllumajandustootja rakendab **keskkonnahoidlikke taimekaitsetehnoloogiaid**, sh biotõrjevahendeid ja piirab taimekaitsevahendite kasutamist.

Infod

- Pinnaveekogumite seisundiinfo
- Pinna- ja põhjaveekogumite seisundite interaktiivne kaart
- Maaparandussüsteemide kaardirakendus (PTA)
- Teave suplusvee kohta (TA)
- Veemajanduskavade kaardirakendus Maa-ameti lehel
https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kem_veemajanduskava
- Veemajanduskavad KeM kodulehel
- VMK tegevuskavad ja meetmete rakendamine KeA kodulehel

KESKKONNAAMET

Hoiame oma veeressurssi!

Keskkonnaameti üldkontakt
info@keskkonnaamet.ee | 662 5999

Keskkonnarikkumisest või erijuhtumist
teata riigiinfo telefonile 1247

Jälgi meid:
keskkonnaamet.ee

Tuleviku tegija!